

Цей проект фінансується
Європейським Союзом

ClimaEast

Support to Climate Change Mitigation and
Adaptation in Russia and ENP East countries

Підтримка в рамках проекту Clima East для країн-партнерів

*«Розроблення концепції національної політики адаптації
сільського господарства до кліматичних змін в Україні»*

Заключний семінар

д-р Маржена Ходор, ключовий експерт Clima East

28 квітня 2017 року, Київ

Зміст презентації

1. Контекст проекту: основа та підхід.
2. Чотири сфери результатів: аналітика досягнень.
3. Результати: Служба експертної підтримки.
4. Висновки.

1. Огляд проекту Clima East

- **Мета: надати підтримку країнам-партнерам з метою забезпечення кращої пристосованості їх до зменшення викидів парникових газів і кращої готовності до подолання впливу кліматичних змін через:**
 - удосконалення політики, стратегій та ринкових механізмів, пов'язаних із кліматичними змінами;
 - регіональне співробітництво;
 - поліпшення доступу до інформації щодо політики/законодавства ЄС у сфері кліматичних змін.

Проект Clima East

Тривалість: 10/2012 – 04/2017

Бюджет: 8,2 млн євро

Країни-партнери: Вірменія, Азербайджан, Білорусь, Грузія, Молдова, Україна, Російська Федерація*

* Починаючи з 01/2015, Росія бере участь лише у відповідних регіональних заходах.

Пакет Clima East також включає **Програму пілотних проектів** (11 млн євро), спрямовану на підтримку екосистемних підходів до кліматичних змін.

1. Підхід та результати

- Підхід на основі попиту, націлений на пріоритети країн-партнерів
- Цільовий внесок у ширші національні процеси
- Широкий і відкритий мандат є проблематичним, однак дав змогу:
 - забезпечити спільну роботу над широким спектром проблем за участі багатьох партнерів;
 - скористатися новими чинниками змін у рамках проекту (наприклад, Паризька угода);
 - підтримати нові центри інтересу для розроблення стратегічних заходів і сфер актуального впливу для кожної країни.
- Політична підтримка та воля є критично важливими для результатів.

2. Матриця результатів

Матриця результатів проекту Clima East
- взаємозміцнювальні сфери співпраці

Результат 1.
Поліпшений діалог та імплементація Угоди про асоціацію

Результат 2.
Покращена національна політика і стратегії у сфері кліматичних змін (у тому числі співпраця та дотримання міжнародних зобов'язань)

Результат 3.
Поліпшене використання моделювання клімату та підвищення національної спроможності для моделювання й оцінки

Результат 4.
Удосконалені системи моніторингу, звітності та верифікації (МЗВ)

Результат 1. Поліпшений діалог

Поліпшення діалогу між країнами-партнерами та Європейським Союзом

Імплементация Угоди про асоціацію – надання підтримки Україні, Молдові та Грузії в імплементації зобов'язань у рамках кліматичних положень угоди, а також надання підтримки щодо розуміння вимог та функціонування Схеми торгівлі квотами на викиди ЄС (СТКВ):

- Директиви у сфері клімату – про якість пального; про систему торгівлі квотами на викиди; про озоноруйнівні парникові гази – аналіз та дорожня карта транспонування (Молдова, Україна)
- Надання підтримки парламентарям щодо розуміння вимог у рамках Схеми торгівлі квотами на викиди (Україна)
- Технічна допомога для імплементації положень директив щодо озоноруйнівних речовин та фторованих парникових газів (Молдова, Грузія)

Діалог та співробітництво з ЄС та країнами Східного партнерства, у тому числі співробітництво між країнами-партнерами:

Поліпшення обміну інформацією між країнами-партнерами:

- Навчальна поїздка з питань МЗВ до Німеччини та Польщі; семінар з питань МЗВ для країн Східного партнерства в Києві (усі країни)
- Спільне навчання та запровадження інструментів оцінки вразливості (Азербайджан, Грузія; Білорусь, Вірменія)
- Співробітництво між органами влади Вірменії та Грузії й неурядовими організаціями з питань кліматично-оптимізованих методів ведення сільського господарства

Результат 2. Поліпшена національна політика у сфері кліматичних змін

Поліпшена національна кліматична політика та участь у міжнародних процесах (особливо РКЗК ООН)

Паризький процес і підтримка міжурядової координації:

- Надання допомоги всім країнам-партнерам у розумінні вимог, підходів ЄС, а також підготовці своєчасних і відповідних Очікуваних національно-визначених внесків (ОНВВ). Наприклад, семінари для залучення й нарощення спроможності галузевих міністерств, визначення та реалізації зобов'язань у рамках Паризької угоди. Аналіз даних щодо потенціалу для мінімізації впливу в обраному енергетичному підсекторі, промислових процесів, землекористування, зміни землекористування та лісового господарства (LULUCF), а також управління стічними водами (Азербайджан)

Активізація кліматичних заходів:

- Надання підтримки щодо понад **20 нових / поліпшених національних та галузевих політик, стратегій і законодавчих ініціатив** у сфері клімату згідно з пріоритетами кожної країни-партнера
- Співпраця з понад **20 зацікавленими організаціями в 7 секторах** безпосередньо, а також з багатьма іншими в рамках семінарів та інформаційних заходів у всіх країнах-партнерах
- Посилені **координаційні органи й розбудова інституцій**: наприклад, уповноважені органи (Україна, Молдова), Національний імплементуючий орган Адаптаційного фонду (Вірменія), ухвалення рішень щодо клімату (Україна)
- Залучення **громадянського суспільства та промисловості** до вироблення політики

Результат 3. Поліпшене моделювання та оцінка вразливості для кліматичної політики

Поліпшене моделювання та оцінка вразливості для кліматичної політики	
<u>Поліпшене моделювання даних для вимірювання, планування та управління кліматичними заходами:</u>	<u>Поліпшена оцінка вразливості для планування та управління кліматичними заходами:</u>
<ul style="list-style-type: none">Фахівці з усіх країн-партнерів Східного партнерства пройшли підготовку щодо системи моделювання викидів LEAP – уже використовується на практиці / у рамках ОНВВЗастосовано різні системи моделювання (наприклад, Times-Markal) для галузевих ОНВВ (Білорусь, Грузія та Україна)	<ul style="list-style-type: none">Запроваджено нову систему оцінки вразливості до кліматичних змін для підтримки ухвалення рішень (Азербайджан, Грузія)Проведено оцінки вразливості сільського господарства (Білорусь) та лісового господарства (Україна) і запроваджено нові потенційні системи

Результат 4. Поліпшена спроможність щодо моніторингу, звітності та верифікації

Поліпшена спроможність щодо моніторингу, звітності та верифікації

Поліпшені системи МЗВ для великих емітентів парникових газів:

- **Рекомендації щодо забезпечення відповідності системи МЗВ Угоді про асоціацію та/або Паризькій угоді** інтегровано в усю технічну допомогу (особливо щодо розроблення ОНВВ та імплементації НВВ)
- **Підвищення спроможності щодо елементів системи МЗВ відповідно до СТКВ ЄС** (від моніторингу до компетентних органів) для Білорусі, Грузії, Молдови та України

Поліпшені національні кадастри:

- **Інтеграція систем/реєстрів парникових газів та узгодження з національними кадастрами** (для цілей як Угоди про асоціацію, так і Паризької угоди)
- Рекомендації в рамках директив щодо **СТКВ (великі емітенти), озоноруйнівних речовин та фторованих парникових газів** для поліпшення національних кадастрів згідно з Керівними принципами МГЕЗК 2006
- Зміцнена спроможність щодо кадастрів у сфері **лісового господарства, транспорту (Україна) та землекористування, зміни землекористування та лісового господарства (Азербайджан)**

Результати: Служба експертної підтримки

- Вірменія: 5 проектів (напрямок 1)
- Азербайджан: 2 проекти (1: напрямок 1+ 1: напрямок 2)
- Білорусь: 7 (6: напрямок 1 + 2: напрямок 2)
- Грузія: 3 (2: напрямок 1 + 1: напрямок 1)
- Молдова: 3 (усі: напрямок 1)
- Україна: 9 (5: напрямок 1 + 4: напрямок 4)
- Багатосторонні: 2 (по одному за кожним напрямком)

Результати: залучення зацікавлених сторін у рамках Служби експертної підтримки

- Реалізація угоди про асоціацію (3 Молдова + 1 Грузія)
- Сільське господарство (4 Білорусь + 1 Україна + 1 Вірменія-Грузія)
- Транспорт (2 Україна + 1 Вірменія)
- Фінанси (1 Вірменія)
- Лісове господарство (3 Україна + 1 Азербайджан + 1 Грузія)
- ОНВВ (Вірменія + Україна + Азербайджан + Білорусь)
- Промисловість (2 Білорусь + 1 Грузія + 1 Молдова + 1 Україна)
- Зміцнення інституційної спроможності (1 Україна)
- Національний план адаптації (1 Вірменія)
- Оцінка вразливості (1 Білорусь + 1 Азербайджан / Грузія + 1 Вірменія)

Висновки щодо результатів та перспективи на майбутнє

Як свідчить досвід у рамках проекту Clima East:

- **Паризька угода** є механізмом для трансформаційних змін > швидкої декарбонізації, стійкого зростання з низьким рівнем викидів вуглецю згідно з визначеними НВВ країни.
- Внутрішня **політична воля має критичну важливість** для проведення необхідних радикальних змін, що вимагають суттєвих законодавчих змін, і, таким чином, **активної участі парламентів** країн.
- Необхідні негайні заходи для **запровадження НВВ у масштабах усієї економіки з невідкладним ухваленням потрібної законодавчої бази**; це, імовірно, потребуватиме змін у системі державного управління.
- **«Декларація про співробітництво у сфері охорони довкілля та боротьби зі зміною клімату в Східному партнерстві»** від 18 жовтня 2016 року є рухомою силою і механізмом для спільних кліматичних заходів, тоді як
- **Підтримка ЄС** залишається дуже важливою для запровадження й реалізації нового законодавства та нарощення інституційної спроможності як у сфері мінімізації впливу, так і у сфері адаптації.
- **Угоди про асоціацію та Договір про заснування Енергетичного Співтовариства** відіграють важливу роль у країнах, що їх підписали, а їх економічні, енергетичні та екологічні положення повинні знайти втілення у відповідних НВВ таких країн.
- Досягнення успіху країнами-партнерами залежатиме від загальнодержавної **підтримки, причетності й розуміння значних переваг та можливостей**, які дають альтернативні шляхи, а також усвідомлення значних ризиків кліматичних змін.

Контактна інформація ClimaEast

З командою проекту можна зв'язатися через Кеті Шоу, директора проекту, cathy_shaw@dai.com, та:

info@climaeast.eu

Clima East Office, c/o Milieu Ltd
Chaussée de Charleroi No. 112, First Floor
1060 Brussels (Belgium)
Тел.: +32 2506 1000

Веб-сайт:

Англійською мовою: www.climaeast.eu – російською мовою: <http://russian.climaeast.eu/>

[Приєднуйтеся до нас на Facebook: шукайте CLIMA EAST PROJECT](#)

